

BaraMa Könyvvizsgáló és Könyvelő Kft.
2943 Bábolna, Kisfaludy ltp. C. ép. I/4.
Telefon: 34/ 568-159;
E-mail: konyvvizsgalat@barama.hu
Honlap: www.barama.hu

Év végi számlák könyvelése

Év végén mindig „slágertéma”, hogyan kell könyvelni azokat a számlákat, amelyek az áfatörvény előírásai alapján áfa adónemben következő évi teljesítésűek, míg a gazdasági esemény megtörtént a tárgyévben.

Kimenő számlák

A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 72.§-ának (1) bekezdése szerint, az értékesítés nettó árbevételét a szerződés - azaz a Ptk. - szerinti teljesítés időszakában kell elszámolni. Ezen túlmenően a számviteli törvény 29. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy követelésként kell kimutatni az áruszállításból és szolgáltatásnyújtásból stb. jogszerűen eredő fizetési igényeket, amelyeket a vállalkozó már teljesített, a másik fél elfogadott, elismert.

Mindezen előírásokból következően a számviteli elszámolás alapja a két fél közötti megállapodásból következő teljesítési időpont (időszak), mely ugyanazon hónapban az egyik félnél értékesített teljesítmény, a másik félnél pedig vásárolt, igénybevett teljesítmény.

A számviteli törvény szerinti teljesítési időpont ebből adódóan főszabályként eltérhet az áfatörvény 58. §-ában meghatározott folyamatos (határozott idejű elszámolású) termékértékesítés és szolgáltatásnyújtás teljesítési időpontjától (fizetési határidőtől).

Ha a vevő 2021. decemberében teljesített szolgáltatást, vagy értékesített terméket, akkor ennek a kimenő számlának a könyvelése még 2021-re kontírozandó vevőkkel szembeni követelésként és értékesítés nettó árbevételeként.

A számviteli elszámolásnál a Ptk. szerinti teljesítési idő számít, tehát ha az 2021. évi, akkor még 2021. évre könyvelendő, függetlenül attól, hogy a számlán esetleg a teljesítési idő a fizetési határidővel megegyezően 2022. évi.

A mérlegkészítés időpontjáig kiállított számla, mely 2021. évi így könyvelendő 2021-ben:

A, A kiszámlázott időszak 2021. december 31-ig terjedő időszak és az áfatörvény szerinti teljesítés is 2021-re esik:

Tartozik: 311. Vevőkkel szembeni követelés

Követel: 91-93. Értékesítés nettó árbevétele
4671. Fizetendő áfa

B, A kiszámlázott időszak 2021. december 31-ig terjedő időszak és az áfatörvény szerinti teljesítés átesik 2022-re.

Tartozik: 311. Vevőkkel szembeni követelés

Követel: 91-93. Értékesítés nettó árbevétele
4679. Következő időszakban fizetendő áfa

Majd 2022-ben:

Tartozik: 4679. Következő időszakban fizetendő áfa

Követel: 4671. Fizetendő áfa

C, Ha a kiszámlázott időszak pld. 2021. december 20. – 2022.01.10.-e, akkor ezt a számlát nem 2021-re könyveljük, hanem 2022-re.

A 2021. évi árbevétel időbeli elhatárolásként könyvelendő:

Tartozik: 391. Bevételek aktív időbeli elhatárolása (nettó érték)

Követel: 91-93. Értékesítés nettó árbevétel (nettó érték)

Majd 2022-ben könyveljük számlaként:

Tartozik: 311. Vevőkkel szembeni követelés

Követel: 391. Bevételek aktív időbeli elhatárolása (2021.12.20-2021.12.31. időszak)

91-93. Értékesítési nettó árbevétele (2022.01.01 – 2022.01.10. időszak)

4671. Fizetendő áfa

Beérkező számlák

Ha a társaság számviteli politikájában választott mérlegkészítési időpont pld. 2022.04.30-a, akkor egészen eddig az időpontig beérkező 2021.évi teljesítésű számlákat szállítói kötelezettségként kell könyvelni!

A, A beérkező számlán a kiszámlázott időszak 2021. december 31-ig terjedő időszak és az áfatörvény szerinti teljesítés is 2021-re esik:

Tartozik: 5. Költségek, vagy 8. Egyéb ráfordítások

4661. Előzetesen felszámított, levonható áfa

Követel: 4541. Belföldi szállítók

B, A beérkező számlán a kiszámlázott időszak 2021. december 31-ig terjedő időszak és az áfatörvény szerinti teljesítés átesik 2022-re.

Tartozik: 5. Költségek, vagy 8. Egyéb ráfordítások

3679. Következő időszakban levonható áfa

Követel: 4541. Belföldi szállítók

Majd 2022-ben:

Tartozik: 4661. Előzetesen felszámított, levonható áfa

Követel: 3679. Következő időszakban levonható áfa

C, Ha a beérkező számlán a kiszámlázott időszak pld. 2021. december 20. – 2022.01.10.-e, akkor ezt a számlát nem 2021-re könyveljük, hanem 2022-re. A 2021. évi költségek időbeli elhatárolásként könyvelendők:

Tartozik: 5. Költségek, vagy 8. Egyéb ráfordítások

Követel: 482. Költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolása

Majd 2022-ben könyveljük számlaként:

Tartozik: 482. Költségek passzív időbeli elhatárolása (2021.12.20.-2021.12.31. időszak)

5. Költségek, 8. ráfordítások (2022.01.01-2022.01.10. időszak)

4661. Előzetesen felszámított, levonható áfa

Követel: 4541. Belföldi szállítók

Készpénzes számlák kezelése

A készpénzes számlák esetében az áfatörvény 163.§ (2) bekezdése szerint az adóalany a teljesítést követő észszerű időn belül köteles gondoskodni a számla kiállításáról. Az észszerű idő a (2) bekezdés a, pontja értelmében:

„ az ellenértéknek – ideértve az előleget is – **készpénzzel** vagy készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel történő megtérítése esetében **haladéktalan...** ”

Tehát a készpénzes számlákra nem vonatkozik a 163. § (2) bekezdés b, pontja, amely a teljesítést követő 8 vagy 15 napon belüli számla kibocsátási kötelezettséget írja elő.

Kérem, hogy figyeljünk a pénzforgalomra! Ha a szállító 2021. december havi készpénzes számlát állított ki, azt nem lehet 2022-ben kifizetni a pénztárból. Ha kiállította a szállító a számlát - akkor azzal azt is igazolja, hogy átvette a készpénz, melyet a pénztárból a vállalkozásnak is ki kell adnia azon a napon!

Előfordulhat, hogy elszámolási előleg van a munkavállalónál és abból fizette ki a készpénzes számlát. Ha nem írja elő a munkáltató, hogy minden elszámolási előleggel el kell számolni 2021. december 31-ig – akkor lehetséges, hogy 2022-ben az elszámolási előleg elszámolásával egy időben kerül a készpénzes számla kifizetésre. Ekkor javasolt megoldás, hogy a készpénzes számlát „szállítói számlaként” rögzítjük.

Számla – időbeli elhatárolás

A Magyar Könyvvizsgálói Kamara Könyvvizsgálói Szakmai Továbbképzés 2002. évi kötelező továbbképzési anyagában szerepel: A kötelezettségek és a passzív időbeli elhatárolások viszonya.

Az oktatási anyag jól összefoglalja, hogy a mérlegkészítésig kimenő és beérkező számlák a beszámolóban vevői követelésként és szállítói kötelezettségként mutathatók ki.

" Általánosságban megállapítható, hogy a szállítói számlák alapvetően nem könyvelhetők passzív időbeli elhatárolásként, kivéve azt az esetet, amikor a szolgáltatásról szóló számla a mérlegkészítésig sem érkezett be." - idézet Dr. Veit József cikkéből.

Időbeli elhatárolásra akkor kerülhet sor, ha két időszakot (fenti példákban két üzleti évet) érintő gazdasági eseményeket tartalmaz a számla.

Az aktív és passzív időbeli elhatárolás mindig 5-9. eredményszámlákkal szemben könyvelendők!

Találkoztam olyan cégekkel, akik a szoftverükre hivatkozással a tárgyévet követő január 20-a után minden számlát már –a számviteli teljesítéstől függetlenül – következő évi számlaként kezelték. Ez a számviteli törvénnyel ellentétes!

A cash flow-kimutatásnál, illetve a mérlegbeszámoló alapján számított gazdasági mutatóknál nem mindegy, hogy kötelezettség (bruttó összegben) vagy időbeli elhatárolásként (nettó összegben) soroljuk be a tételeket.

Ha egy befektető a beszámoló alapján dönti el, hogy megvásárolja-e egy társaság üzletrészét - joggal teheti felelőssé később az ügyvezetőt (könyvelőt), hogy miért nem szerepeltette kötelezettségként, követelésként a 2021. évi teljesített szolgáltatások szállítói és vevői számláit. Természetesen ismerem a problémát könyvvizsgálóként, hogy az egyenlegközlő visszaigazolások ellenőrzését is nehezíti, hogy eltérőek a mérlegkészítési dátumok. De az eltérést lehet indokolni!

Az utóbbi években a nagyobb könyvelési szoftvert fejlesztő cégek megoldották ezt a problémát.

Kérem, a fentiek betartását!

Bábolna, 2022. január 25.

*Baranyai Magdolna
könyvvizsgáló / adószakértő*